

Llengua catalana i literatura

CONTINGUTS

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa i col·laborativa en interacció amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa

de l'aula i l'escola, tant les referides a gestió, organització, discussió dels problemes que sorgeixen

en el dia a dia i explicació de vivències personals, com les derivades de situacions d'ensenyament

i aprenentatge, respectant les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de

veu, ritme).

- Exposició de temes de manera ordenada i comprensible. Participació activa en els diàlegs o debats,

aportant i defensant idees pròpies i defensant o contradient, si cal, les dels altres amb arguments

raonats.

- Producció de textos orals i audiovisuals (descripcions, explicacions, justificacions, presentacions de

temes), amb preparació prèvia utilitzant recursos adequats (to de veu, gesticulació, suports visuals).

- Exposicions a partir d'un guió, esquema o imatge, amb la possibilitat de fer-ho davant d'una càmera

de vídeo.

- Expressió d'emocions i sentiments utilitzant recursos verbals i no verbals adequats, amb la possibilitat

de fer-ho davant d'una càmera de vídeo.

- Adequació del llenguatge i dels elements no verbals a la situació comunicativa.

- Ús d'un llenguatge no discriminatori i que respecti les diferències de gènere.

Escoltar i comprendre

- Identificació i comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels

escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, i en la vida quotidiana.

- Comprensió de textos orals de diferents mitjans de comunicació audiovisual i informàtics per obtenir-

ne informació i per aprendre, i valoració guiada de la informació que aporten.

- Reelaboració i explicació de manera sintètica d'exposicions que fa alguna persona o bé que s'han

escoltat o mirat a través d'algun mitjà audiovisual, informàtic o dels mitjans de comunicació.

- Interès, respecte i audició reflexiva davant les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions escrites més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos

vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i de forma conjunta a partir

del text, imatges o esquemes que el componen.

- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de

la lectura (planificació, anticipació, idea principal, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus

que formen part del text).

- Lectura, comprensió i anàlisi guiada d'informacions i relats procedents de documents audiovisuals

i de mitjans de comunicació.

- Resposta a preguntes a partir del text, la resposta de les quals comporta reelaboració, relació amb

els coneixements de cadascú o elaboració d'inferències.

- Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.

- Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir qualsevol

text que es té a l'abast: un rètol, un avís, un títol d'un llibre, una notícia de diari, una informació

d'Internet, entre altres.

- Coneixement del funcionament més bàsic d'una biblioteca.

- Iniciació a cerques d'informació a Internet, utilització de l'hipertext i dels enllaços.

- Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació, d'aprenentatges i experiències.
- Sentit crític davant produccions audiovisuals: publicitat, informatius, relats de ficció.

Escriure

- Escriptura de textos escrits o audiovisuals senzills produïts en diferents situacions: per narrar, descriure, explicar fets o fenòmens, per fer coses com receptes, entre altres.
 - Organització del text per millorar la coherència i la cohesió amb l'ajuda de pautes i utilitzant els coneixements lèxics i morfosintàctics de l'edat.
 - Coneixement del programari de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentació que permeti escriure un text, inserir imatges, fer un esquema en ordinador.
 - Utilització de correus electrònics per comunicar-se.
 - Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema o imatge.
 - Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.
 - Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances.
 - Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics apresos.
- Sentit estètic en la seva presentació formal.

Coneixements del funcionament de la llengua i del seu aprenentatge

- Observació de les diferències entre llengua oral i escrita, a partir del seu ús en situacions comunicatives reals o simulades.
- Coneixement de la manera d'organitzar un text segons si és una explicació, una notícia, una recepta, una instrucció o alguna altra tipologia. Pràctica amb totes les tipologies.
- Coneixement de les diferents categories de textos audiovisuals segons la seva funció (notícia, anunci, reportatge, ficció) i introducció dels elements bàsics del llenguatge audiovisual.
- Coneixement i ús de l'ortografia de base i de les regles treballades a cicle inicial. Coneixement i ús progressiu de les lleis ortogràfiques constants (que no tenen excepcions). Memorització de mots amb dificultat ortogràfica d'ús habitual.

Aplicació dels signes de puntuació més bàsics (punt final, coma, interrogant, admiració, dos punts, guió). Transformació de frases per comprovar la relació entre puntuació, entonació i significat.

- Introducció a l'accentuació gràfica: reconeixement de les síl·labes d'un mot, accent greu i agut, reconeixement de les paraules agudes, planes i esdrúixoles.

- Ús de terminologia gramatical: nom, verb, oració, masculí, femení, article, singular, plural, passat, present, futur.

- Observació del funcionament de la llengua en els textos que es llegeixen i en els de producció pròpia:

derivació, composició, sentit figurat, sinònims, polisèmia, família de paraules, entre altres.

- Reconeixement d'articles, connectors, noms, adjectius i verbs en un text. Diferenciar els temps verbals (passat, present i futur) en enunciat.

- Comparació i transformació d'enunciats per mitjà de canvis d'ordre, segmentacions, canvis en els connectors, per comprovar de quina manera es modifica el significat i els canvis de puntuació que comporta.

- Aplicació de tots els recursos que s'ofereixen a l'aula per millorar el treball escrit personal: consulta al diccionari o a algú altre, llibreta personal, memorització, o bé orientar-se a partir del coneixement de la llengua (analogia, família de paraules).

- Consulta al diccionari i introducció als diccionaris i correctors dels programaris de tractament de textos.

- Progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés, l'organització i planificació del treball, acceptació de l'error, autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.

- Valoració del progrés en escriptura. Opinió ajustada de les capacitats de cadascú, sense infravalorar-se ni sobrevalorar-se. Confiança en les pròpies capacitats.

- Reconeixement del valor social de l'ortografia per comunicar-se amb els altres.

DIMENSIO LITERÀRIA

- Adquisició de l'hàbit de lectura a partir de l'ús de molts estímuls: audició, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys o dites; biblioteca d'aula i d'escola, revistes escolars, gravacions, ús de mitjans audiovisuals o dramatitzacions. Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper.

- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.

- Lectura, anàlisi i reconeixement dels elements clau de la narració i de relats audiovisuals adequats a l'edat.

- Ús d'estratègies lectores apreses en altres situacions per a la comprensió en la lectura individual silenciosa o en veu alta, en petit grup o en gran grup.

- En la lectura en veu alta, fer atenció a la pronunciació, al to de veu i a l'entonació perquè tots ho entenguin. També saber que cada tipus de text demana una entonació i un ritme diferent.

- Escripura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant llenguatge poètic: adjectius, comparacions, sentits figurats.

- Escripura de contes i textos narratius fent atenció a l'estructura d'aquest tipus de text, en què hi ha d'haver una situació inicial, un nus i un desenllaç.

- Escripura de jocs lingüístics amb paraules, sons, rimes (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).

- Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons.

Possibilitat d'associació amb textos escrits.

- Dramatització de contes i altres textos literaris adequats a l'edat i als interessos del grup.

- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (autoria, adaptació, traducció, il·lustració, editorial, col·lecció) i dels principals agents de producció d'un relat de ficció audiovisual (direcció, guió, actors,

música).

- Coneixement del funcionament d'una biblioteca per saber on poden trobar llibres adequats a l'edat,

i temes del seu interès i utilització de tot tipus de recursos.

- Consulta de biblioteques virtuals per trobar-hi novetats, síntesis de llibres, recomanacions o obres

d'un tema o autor/a determinat.

- Interpretació del sentit de les il·lustracions (colors, tècnica, estil) en referència al text.

- Expressió de les impressions personals d'una lectura i, si cal, adoptar-hi una posició crítica.

- Participació en les converses, debats o presentacions de llibres al grup classe.